

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนา แก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญา และองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้นจึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและ แนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบไปด้วย องค์ความรู้ในหลายวิชาตั้งที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้จำแนกไว้รวม 10 สาขา คือ

1. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้าน การเกษตรกับ เทคโนโลยีโดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร เป็นต้น

2. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้ เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาดเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่าง ปลอดภัยประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอด ทั้งการผลิตและการจัด จำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

3. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนใน ชุมชน โดยเน้นให้ ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพ และอนามัยได้

4. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ ประโยชน์จากคุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุล และยั่งยืน

5. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการค้าการสะสม และ บริการกองทุน และธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตรา และโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกใน ชุมชน

6. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้ เกิดความมั่นคง ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

7. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตร กรรม ประติมากรรม วรรณกรรม หัตถศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

8. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งของ องค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มบ้าน ระบบผู้เฒ่าผู้แก่ใน ชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญเพราะ การจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึง กระบวนการเรียนรู้พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มี ประสิทธิภาพ

9. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

10. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทาง ศาสนาเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคล และสิ่ง แวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนาการบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาว เป็นต้น

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ 7 ประเภท ดังนี้

1. ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
2. ภูมิปัญญาด้านเศรษฐกิจ
3. ภูมิปัญญาด้านศาสนา คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ
4. ภูมิปัญญาด้านการจัดการทรัพยากรและการพัฒนาหมู่บ้าน
5. ภูมิปัญญาด้านศิลปะ
6. ภูมิปัญญาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
7. ภูมิปัญญาด้านภาษา และวรรณกรรม

ประเพณีท้องถิ่น

กิจกรรมการจัดงานวันสำคัญ ประเพณี และเทศกาลในท้องถิ่น มีดังนี้

1. วันมาฆบูชา ช่วงเดือนมีนาคม

2. วันสงกรานต์ (ประเพณีปีใหม่เมือง) ช่วงเดือนเมษายน

3. วันวิสาขบูชา ช่วงเดือนมิถุนายน

4. ประเพณีเลี้ยงมิตรเมืองตำบลแม่วิน ช่วงเดือนมิถุนายน

5. วันอาสาฬหบูชา ช่วงเดือนสิงหาคม

6. วันเข้าพรรษา ช่วงเดือนสิงหาคม – ตุลาคม

7. วันออกพรรษา ช่วงเดือนตุลาคม

8. วันลอยกระทง (ประเพณีี่เป็ง) ช่วงเดือนพฤศจิกายน

9. ประเพณีสงฆ์น้ำพระบรมธาตุวัดพระธาตุศรีสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ วัดวิมุตติการาม วัดพระธาตุทุ่งเงินทอง ช่วงเดือนมิถุนายน

10. ประเพณีสลากภัต (ตานก๋วยสลาก) ช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม

11. พิธีมัดมือ (ชนเผ่าปกากะญอ)

12. พิธีบวชป่า

ศาสนา

การนับถือศาสนาในพื้นที่ตำบลแม่วิน มี 2 ศาสนา

สำนักสงฆ์บ้านห้วยอีค่าง หมู่ 1
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดทุ่งหลวง หมู่ 2
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดขุนป่าวย หมู่ 3
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดหนองเต่า หมู่ 4
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านหนองเต่า หมู่ 4
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดแม่สะป๊อก หมู่ 5
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดถ้ำดอยโตน หมู่ 5
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านแม่สะปोक หมู่ 5
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดวิมุตติการาม หมู่ 6
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

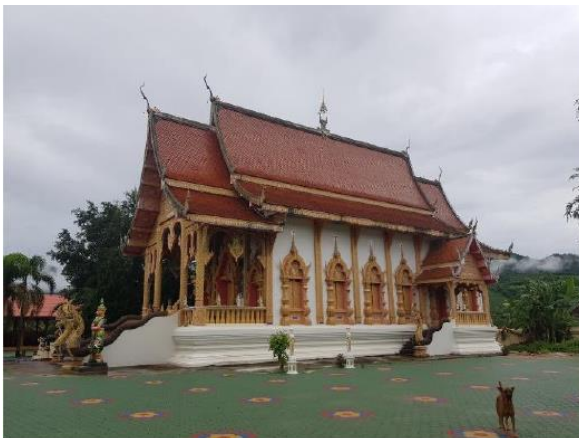
อาคารพระธรรมจาริกบ้านห้วยข้าวลีบ หมู่ 8
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านห้วยข้าวลีบ หมู่ 8
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดสบวิน หมู่ 9
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดพระธาตุศรีสมเด็จฯ พระพุทธชินวงศ์ หมู่ 10
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

โบสถ์ค่อทอลิกนักบุญเปาโลห้วยตอง หมู่ 10
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดห้วยโป่ง หมู่ 11
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

สำนักสงฆ์วัดขุนวาง หมู่ 12
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรขุนวาง หมู่ 12
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านม่อนยะ หมู่ 13
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

สำนักสงฆ์บ้านห้วยยาว หมู่ 14
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านโป่งน้อยใหม่ หมู่ 14
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดมัสจิมาราม หมู่ 15
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

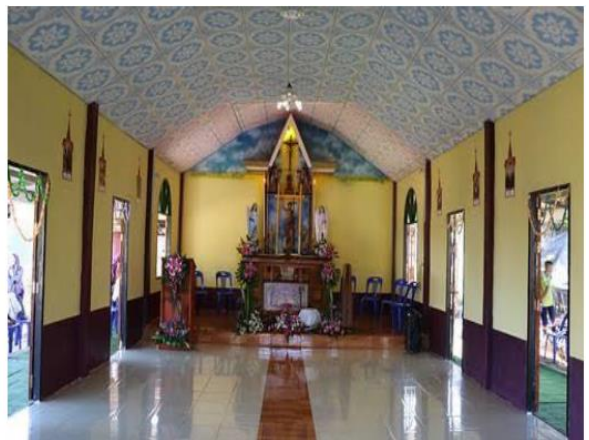
วัดใหม่อวาศี หมู่ 16
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

โบสถ์นักบุญเปโตร บ้านปากกล้วย หมู่ 17
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

โบสถ์นักบุญยอห์น บัปติสต์ หมู่ 17
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วัดพระธาตุดงเงิน ถุงทอง หมู่ 18
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านแม่เตียน หมู่ 18
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

คริสตจักรบ้านห้วยหอย หมู่ 19
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

**ฐานข้อมูลภูมิปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่**

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ด้านภูมิปัญญา	เกษตรทฤษฎีใหม่ , ดิน , พืชสมุนไพร
1	นายเจริญ ศิริเป็ง	ด้านเกษตรกรรม	ความเชี่ยวชาญ
2	นายปั่น แปงเตียม		พืชสมุนไพร
3	นางปณิดา ศิริเป็ง		เกษตรแบบผสมผสาน
4	นายบุญมา คำปัน		เกษตรแบบผสมผสาน
5	นายอ้าย สุเป็ง	ด้านหัตถกรรม	จักสาน
6	นายอุ่น บัวคำ		จัก สาน
7	นายปาน ศิริปินตา		จักสาน
8	นายก่องคำ ปัญญาทิพย์	อุตสาหกรรม	ทำเครื่องเรือนจากไม้ โต๊ะ , หน้าต่าง
9	นางนิตยา ใจทา		การแปรรูปไม้ เรือใบจำลอง
10	นายจันทา ชมภูทา	ด้านการแพทย์ไทย	ใช้สมุนไพรในการรักษา
11	นายคำ จอมหล้าพิรติกุล		ใช้สมุนไพรในการรักษา
12	นายบุญ แดงโกฏิ		ใช้สมุนไพรในการรักษา
3	น.ส.ขวัญตา คำอ้าย		นวดประคบสมุนไพร
14	นางจันทร์ฉาย โนลอย	ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การจัดการที่ดินทำกิน
15	นายจอนิ โอโตเซา		การบวชป่า , การอนุรักษ์ป่า
16	นางหน่อแอรีย์ ทุ่งเมืองทอง		การอนุรักษ์ป่า
17	นายนิคม ออนเขียว		การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
18	นายจรัส ป้อมแสนมนต์	ด้านศิลปกรรม	ดนตรี (เครื่องเล่นสะล้อ , ซอ , ซึง)
19	นายกลี		ดนตรี (เครื่องเล่นเตหน้า)
20	นายหลิ่ง มณฑาทารี	ด้านภาษาและวรรณกรรม	ภาษาถิ่น (ภาษาปกากะญอ)
21	นางนารีรัตน์ จ๊ะโต		บทเพลงพื้นบ้าน (เพลงบทธา)
22	นายบุญทอง สุขแสง	ด้านศาสนาและประเพณี	
23	นายปั่น ชัยยา		มัคนายก
24	นายมานิช ศิริ		พิธีกรรมทางศาสนา
25	นายทองคำ แสนปัน		พิธีกรรมทางศาสนา

แยกตามประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ด้านเกษตรกรรม

นายเจริญ ศรีเป็ง

บ้านเลขที่ 130 หมู่ 6 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท เกษตรทฤษฎีใหม่ , ดิน , พืชสมุนไพร

นายบิน แปงเตียม

บ้านเลขที่ 25 หมู่ 6 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท พืชสมุนไพร

นายบุญมา คำปัน
บ้านเลขที่ 140 หมู่ 6 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี เกษตรแบบผสมผสาน

นางปณิดา ศิริเป็ง
บ้านเลขที่ 132 หมู่ 6 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี เกษตรแบบผสมผสาน

2. ด้านหัตถกรรม

นายอ้าย สุเบิ่ง

บ้านเลขที่ 48 หมู่ 6 ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี จักสาน

นายอู่น บัวคำ

บ้านเลขที่ 21 ม.6 ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี จักสาน

นายปาน ศิริปinta
บ้านเลขที่ 50/2 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท จักสาน

3. ด้านอุตสาหกรรม

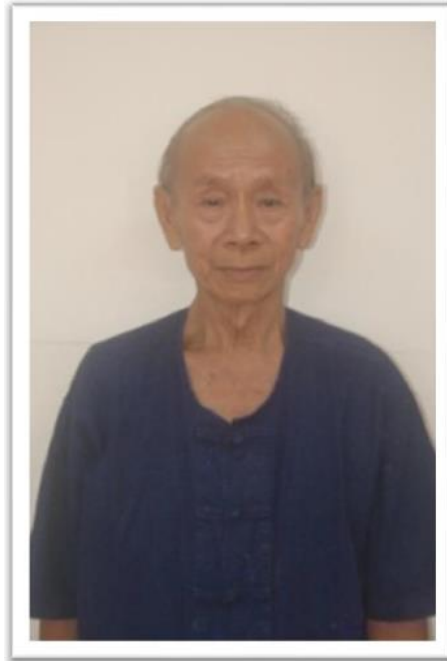
นายกองคำ ปัญญาทิพย์
บ้านเลขที่ 70 หมู่ 11 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท การทำเครื่องเรือนจากไม้ ไต้ะ , หน้าต่าง

นางนิตยา ใจทา

บ้านเลขที่ 40/1 หมู่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี การแปรรูปไม้ เรือใบจำลอง

4. ด้านการแพทย์ไทย

นายจันตา ชมภูทา

บ้านเลขที่ 29 หมู่ 6 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ใช้สมุนไพรในการรักษา

นายคำ จอมหล้าพิรติกุล
บ้านเลขที่ 29 หมู่ 11 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ใช้สมุนไพรในการรักษา

นายบุญแดงโกฏิ
บ้านเลขที่ 109 หมู่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ใช้สมุนไพรในการรักษา

นางสาววิญดา คำอ้าย
บ้านเลขที่ 46 หมู่ 11 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี นวดประคบสมุนไพร

5. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางจันทร์ฉาย โนลอย
บ้านเลขที่ 70 หมู่ 1 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี การจัดการที่ดินทำกิน

นายจอนิ โอโดเชา
บ้านเลขที่ 21 หมู่ 4 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี การบวชป่า , การอนุรักษ์ป่า

นางหน่อแเอริ ทุ่งเมืองทอง
บ้านเลขที่ 47/2 หมู่ 1 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี การอนุรักษ์ป่า

นายนิคม ออนเขียว

บ้านเลขที่ 138 หมู่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

6. ด้านศิลปกรรม

นายจรัส ป้อมแสนมนต์

บ้านเลขที่ 136 หมู่ 6 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเภท ดนตรี (เครื่องเล่นสะล้อ , ซอ , ซึง)

นายกี้

บ้านเลขที่ หมู่ 16 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ดนตรี (เครื่องเล่นเตหน่า)

7. ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายหลัง มณฑาทารี

บ้านเลขที่ 91/4 หมู่ 16 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี ภาษาถิ่น (ภาษาปกากะญอ)

นางนาริรัตน์ จีระโต

บ้านเลขที่ 34/1 หมู่ 2 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี บทเพลงพื้นบ้าน (เพลงบทธา)

8. ด้านศาสนาและประเพณี

นายบุญทอง สุขแสง

บ้านเลขที่ 17 หมู่ 6 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี มัคทายก

นายปิ่น ชัยยา

บ้านเลขที่ 47 หมู่ 6 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา

นายมานิช ศิริ

บ้านเลขที่ 54 หมู่ 15 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา

นายทองคำ แสนปัน
บ้านเลขที่ 145 หมู่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
เชี่ยวชาญในด้านประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา